

УДК 340:351.862.4

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.1.57>**М. М. Зінорук**аспірант кафедри приватного та публічного права,
Київського національного університету технологій та дизайну**Д. М. Рудницький**аспірант кафедри публічного управління та адміністрування
Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій

ПРАВОВИЙ ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ОБРАЗ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ»

У статті уперше здійснено системний аналіз правової категорії: „образ державної безпеки“. Подано аргументи, щодо визначальності даного концепта для ефективного утвердження нової парадигми творення державної безпекової політики. Розробка концепції даного поняття спирається на теоретико-правову спадщину Ю. Оборотова і його теорію „образу сучасної держави“.

Теоретико-правова концепція сучасного образу державної безпеки подається вперше.

Подано різновиди образів держави, які асоціюються тим чи тим чином залежно від образу державної безпеки. Відзначено, що у переважній більшості правничих та управлінських наукових розвідок із державної безпеки поняття державної безпеки формулюється, виходячи із застарілого та архаїчного образу держави. Наведено додаткові аргументи щодо необхідності інтеграції на засадах право, державо- і безпекознавства нової теорії – теорії державної безпеки, об'єктом якої має виступати державна безпека. Наведено аргументи на користь безперспективності тупцювання на місці через використання віджилої методології в межах правничих студій.

Визначено напрями, завдання та функції, які можуть бути реалізовані під час утвердження нового образу державної безпеки. Характерною особливістю нового образу державної безпеки є включення до системи державної безпеки місцевих органів влади, недержавних, приватних безпекових підприємств та організацій. Наведено аргументи на користь позиції щодо уникнення антагонізму між державо- і людиноцентризмом. Продемонстровано та науково обґрунтовано за допомогою формування нової концепції образу сучасної державної безпеки здатність до органічного та симбіотичного співіснування держави і людини та участі людини у процесах державотворення через власну державотворюючу роль. Запропоновано удосконалити положення Стратегії забезпечення державної безпеки через ствердження нового образу державної безпеки.

Подано ієрархію контрдержавницьких сил та визначено ключові критерії формування повоєнної меритократичної Української держави. Визначено принципи сучасного образу державної безпеки: державоцентризм, адаптивність, гнучкість, активність та випереджувальний характер, які мають визначати не лише успішність від реалізації такої політики, а й формувати умови для утвердження державності і збереження державного суверенітету в епоху глобалізації. Додатково аргументовано роль права як важливого та необхідного регулятора суспільних відносин у сфері державної безпеки.

Ключові слова: образ державної безпеки, державна безпека, державність, державотворення, національна ідентичність, стратегія забезпечення державної безпеки, місцеві органи влади, державна безпекова політика, правове регулювання, публічне управління.

Загальна постановка проблеми. Стратегія відновлення та розвитку повоєнної Української держави має розроблятися **українськими вченими** відповідно до **державних інтересів**. Звідси формується потреба у визначенні державних

інтересів, чіткому та прозорому розумінні векторів та етапності державотворення в повоєнний період. Переважна більшість наукових досліджень ґрунтується на застарілій правовій парадигмі, коли поняття державної безпеки аналізується крізь співставлення чи то дефініції державної безпеки, що міститься у Страте-

гії забезпечення державної безпеки, чи то через аналіз об'єкти злочинів „Проти основ національної безпеки”, що визначні у відповідному розділі КК України.

Обмаль досліджень, в яких здійснюється дослідження кореляції змісту безпекових процесів і форми держави, досліджується роль місцевих органів влади у сфері забезпечення державної безпеки, а також формуються пропозиції щодо формування адекватної сучасним тенденціям державотворення системи забезпечення державної безпеки і державної безпекової політики цілком.

Чималий масив наукових публікацій становить собою калькування дефініцій один у одного із іноді штучним вишукуванням якоїсь ознаки, яка б вирізняла запропоновану дефініцію від аналогічних в інших авторів. Ігнорується змінюваність державного організму, не враховуються зміна ставлення до держави і вплив на державу, а не державну безпеку, чинників різної природи, здебільшого екзогенного характеру.

Певним чином також можемо стверджувати, що феномен державної безпеки більшою мірою досліджується в рамках теорії публічного управління та адміністрування, натомість меншою мірою в рамках правових наук. Правники початково віддалилися від безпекових питань, розглядаючи лише окремі аспекти сфери безпеки, ігноруючи принцип системності. Це утворило парадоксальну ситуацію: в умовах війни передусім проти Української держави, державності, державотворення, спроб РФ знищити ідентичність Української держави, заледве знаходимо хоча б із десяток вагомих робіт саме правничого змісту, в яких би державна безпека аналізувалася як правова категорія.

Невиважена державна політика, відсутність засад до системної та стратегічної політики, здійснення публічного управління на стратегічних засадах, формування безпекової політики на застарілих принципах – формують проблемне поле у сфері правового регулювання державної безпекової політики.

Тому актуальність теми полягає в необхідності прийняття факту трансформації держави, формування нового образу дер-

жави і на його основі формування **нового образу державної безпеки**.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У даному контексті виділимо таких авторів, як: В. Сідак, В. Пилипчук, С. Гордієнко, В. Картавцев, О. Жарій, І. Юрій, А. Янчук, О. Чайкіна та інших [1-9].

Примітною рисою таких публікацій виступає застосування фрагментарного підходу, через що державна безпека аналізується відірвано від контексту розвитку держави, утвердження державності і процесів державотворення. Вона розглядається чи то складовою національної безпеки, чи то крізь призму воєнної безпеки, чи то крізь призму діяльності окремих правоохоронних органів, зокрема здебільшого СБУ.

Вагомим доробком в дослідженні правових аспектів національної безпеки можемо визнати роботи таких дослідників, як: П. Богуцький, І. Доронін, В. Картавцев, О. Копан, В. Куйбіда, В. Ліпкан, М. Левицька, Н. Нижник, М. Пендюра, Г. Пономаренко, Г. Ситник, В. Столбовий, О. Українчук, О. Хилько, З. Чуйко та ін. Однак чітко визначеним об'єктом дослідження вказаних авторів виступає *національна безпека*.

Таким чином державна безпека не стала об'єктом самостійного дослідження.

У цій публікації на підставі теоретико-правової концепції Ю. Оборотова „образ держави” [10] та „місцерозвиток” [11] нами буде сформульовано нову правову категорію **„образ державної безпеки”**, закладено фундамент до формування неопарадигми державної безпеки.

Метою статті є формулювання поняття та концепції сучасного образу державної безпеки.

Основними завданнями виступають:

- маніфестація концепції Ю. Оборотова „образ держави”;
- демонстрація інтеграції право-, державо-, безпекознавства з метою формування сучасного образу державної безпеки;
- формулювання завдань, які вирішуються внаслідок упровадження пропонуваної авторської концепції сучасного образу державної безпеки.

Виклад основного матеріалу. Важливим є надбання та спадщина Ю. Оборотова, яким розроблено ґрунтовну концепцію *„сучасного образу держави“* [10]. На підставі екстраполяції положень даної концепції, а також із застосуванням методології міждисциплінарного підходу нами буде здійснено аналіз нового концепта *„образ державної безпеки“*.

Коли йдеться про такі категорії, як : „Добро“ і „Зло“ [12], „імперія зла“ [13], „супердержава“, „наддержава“ [14], „глобальне лідерство“, „терористична країна“, „держава-терорист“, „вісь зла“ [15] тощо, то передусім розуміються певні образи, які за допомогою в тому числі і політики державної безпеки формуються в уяві тих чи тих цільових аудиторій. **Ці образи не є уконститутованими або легітимованими**, проте уявлення про них формується, з-поміж багатьох чинників, завдячуючи змісту процесів забезпечення державної безпеки.

Відтворюючи думки правників на сучасну державу [16], новий образ державної безпеки має описуватися такими характеристиками:

- держава залишається головним учасником правовідносин, а політика державної безпеки – ключовим запобіжником розмиття державності і поступок транснаціональним корпораціям;

- зростання впливу інших недержавних акторів та суб'єктів правовідносин не має замінити державу та нівелювати її функції – через що призначення політики державної безпеки полягає у збереженні властивих та іманентних функцій держави, включаючи їх адаптацію до змінюваного середовища. Надання життєво важливих послуг та реалізація життєво важливих функцій мають бути залишені за державою;

- поява нових і системних проблем має впливати на гнучкість державної політики, включення до неї різних суб'єктів – політика державної безпеки за даного випадку слугуватиме надійним механізмом забезпечення стійкості, стабільності та розвитку держави як цілісного і єдиного організму;

- держава має стати сучасним адаптивним та гнучким організмом – політика державної безпеки за даних умов

виступатиме надійною основою реалізації державності, подальших процесів утвердження державотворення та ідентичності в багатьох її системних та органічно пов'язаних конструктивних вимірах;

- має змінитися роль уряду в його трансформації від бюрократії до ефективного адміністрування – політика державної безпеки за цих умов має використовувати свій потенціал не лише для захисту парадигмально визнаних та легітимно визначених об'єктів забезпечення державної безпеки, а й що стосується будь-яких процесів, які впливають на державотворення, включаючи проведення активних заходів за кордоном;

- трансформація безпекового середовища, поєднана із недостатньою ефективністю правового регулювання сфери державної безпеки призводять до відсутності ефективних правових механізмів функціонування та розвитку приватних військових корпорацій – причина криється, на наш погляд, в домінуванні консервативної парадигми, що закладена в застарілі підходи до забезпечення державної безпеки. Вона включає лише *заборонювальні норми* щодо встановлення відповідальності за формування не передбачених законом воєнізованих і збройних формувань (ст. 260 КК України). Утім не враховується значний успішний досвід використання приватних військових корпорацій для реалізації політики державної безпеки за кордоном [17];

- державна влада дедалі частіше делегуватиме свої повноваження місцевим органам влади, недержавним утворенням – через що участь приватних військових корпорацій, безпекових підприємств приватної форми власності, місцевих органів влади є питанням лише часу і чим скоріше воно набуде легального характеру тим швидше політика державної безпеки набуде додаткового сильного та потужного асистента в реалізації завдань різного рівня, характеру та обсягу [18];

- збереження цивілізаційної української ідентичності та запобігання ерозії державного суверенітету, сегментації державності [19].

Важливим призначенням категорії *„образ державної безпеки“* є цементу-

вання прогресу саме держави, унеможливлення реалізації концепції руху до „бездержавного” суспільства, формування „наднаціональних структур”, якими хочуть замінити національні держави в рамках концепцій „всесвітнього уряду”. Саме тому пришвидшення трансформації образу держави на пряму впливатиме на трансформацію розуміння та призначення державної безпекової політики та змісту процесів забезпечення державної безпеки.

Звідси новий образ державної безпеки слугуватиме чіткому розумінню змісту та призначенню різноманітних маніпулятивних операцій, в тому числі в рамках не лише ІПСО, а й реалізації політики стратегічних комунікацій у публічному управлінні [20] проти української державності, спрямованих передусім на дискредитацію держави як владного інституту і найбільш ефективної інституційної системи.

Стійкість негативних образів, негативна конотація, формування уявлення про начебто „неспроможність упоратися із глобальними проблемами сучасності” в рамках обмеженого ресурсного потенціалу окремих держав – це і не лише це, ті ознаки маніпуляції та фрейми, які хочуть впровадити до свідомості пересічних громадян глобальні фінансові еліти, переконуючи в тому числі і через контрольовані ЗМІ їх у тому, що їхнім головним ворогом виступає держава, яка, начебто неспроможна захистити людей. Саме за таких умов швидко рух пропонується утілювати концепцію „людської безпеки” [21], яка за задумом розробників теорій бездержавності, має замінити державознавство. Ми стоїмо чітко на інших – державницьких позиціях.

Лише держава і процеси забезпечення державної безпеки в рамках реалізації відповідної політики можуть дійсно створити умови для реального захисту людини. Поза процесами державотворення і процесами забезпечення державної безпеки існування людини та утвердження *концепції людської безпеки* просто не має сенсу. Ерозія образу державної безпеки призводить до деградації людського капіталу, його знецінення і перетворення на товар, яким оперуватимуть транснаціональні корпорації

І тому образ державної безпеки як нова політико-правова категорія набуває свого нечуваного розвитку і значення. Бо в ньому знаходить вираз сучасний зміст безпекових процесів, поєднаних і інтегрованих у процес державотворення.

Водночас одним із завдань державної комунікаційної політики виступає закріплення стійкості цього нового образу державної безпеки, змінюючи трактування його поняття, які тривалий час домінували в українській правничій, політологічній та безпековій літературі.

На думку Ю. Оборотова „за допомогою поняття *„образ сучасної держави”* переборюються і систематизуються вже довгі роки використовувані ідеали демократичної, правової і соціальної держави. В образі сучасної держави помітне прагнення підкреслити відповідність існуючої держави визначеним критеріям, прийнятим сьогодні світовим співтовариством, у якості яких виступають так звані загальнолюдські цінності” [10, с. 8].

У сучасних умовах із урахуванням домінування фактору сили важливим стає аналіз не стільки форм держав та ефективності правового регулювання, скільки правильна оцінка та точний аналіз безпекової політики, обрання коректних методів та процедур, правових та безпекових режимів, за допомогою яких встановлюється ефективність функціонування держави.

Образ державної безпеки уможливорює реалізацію образу сучасної держави, оскільки забезпечує цивілізовану форму організації політичної влади, створюючи умови для вільного розвитку індивідів в рамках соборної держави. На думку Ю. Оборотова „образ сучасної держави обтяжений неадекватністю її розмірів, деконституціоналізацією і делегітимацією держави, пов’язаний із досягненням суспільного компромісу, вирішенням соціальних протиріч і конфліктів, ефективною управлінською організацією, що, активно впливає на хід суспільного розвитку” [10, с. 8].

Досягнення проголошених завдань є складно досяжним поза контекстом політики державної безпеки. Розумна політика державної безпеки забезпечує легі-

тимність влади, оскільки лише така влада, яка користується підтримкою народу і має прозорі механізми громадянського контролю над державною владою може претендувати на відповідність очікуванням громадян і відповідно залишатися у збалансованому форматі демократичного режиму [22]. Характерною особливістю нового образу державної безпеки є включення до системи державної безпеки місцевих органів влади, недержавних, приватних безпекових підприємств та організацій. Таким чином паралельно та синхронно із залученням та розвитком місцевого самоврядування в рамках трансформації образу сучасної держави відповідні зміни відбуватимуться і у безпековій сфері, збільшують роль громадських інституцій [23] і реалізації окремих завдань політики державної безпеки.

Таким чином, зберігаючи вектор державотворення, буде закладено нову утвердуючу і державотворюючу роль окремих громадян, через що уможлиблюється відхід від антагонізму та протиставлення державоцентризму і людиноцентризму.

На прикладі війни в Україні це увиразнюється через необхідність наявності згоди суспільства на продовження війни, адже відсутність такої згоди означатиме згоду на поразку, а отже колапс системи державної безпеки, крах державності, остаточне і можливо незворотне знищення системної цивілізаційної української ідентичності.

Натомість нами було показано та обґрунтовано за допомогою формування нової концепції образу сучасної державної безпеки здатність до органічного та симбіотичного співіснування держави і людини та участі людини у процесах державотворення через власну державотворюючу роль.

Дуже важливою в даному аспекті є думка Ю. Оборотова: „Легітимна держава має орієнтиром оптимальну комбінацію індивідуальної і громадянської свободи з державною владою” [10, с. 8]. Тобто поєднання в рамках образу сучасної державної безпеки державного і позадержавного компонентів є об’єктивною необхідністю і результатом адаптації безпекових систем до нових реалій державотворення та змі-

сту небезпек сучасним державам. Певним чином знайти цей баланс не вдалося свого часу Павлу Скоропадському, який відстоював жорстку державницьку позицію, будучи переконаним у головному призначенні держави – об’єднувальне начало для численних націй і народностей, які проживали в Україні. Чіткий державний лад, сильна влада, формування політичної еліти (еволюціонуючих елементів громадянства, що перетворюються на провідну верхівку) – такі були думки і дії гетьмана для будови Української Держави [24, с. 7].

У межах ствердження образу сучасної державної безпеки мають також бути забезпечені розвиток суспільства та окремих індивідів, традиційні цінності нації та її самобутність, оптимізація масштабів діяльності держави та підвищення ефективності державного апарату. Образ державної безпеки також формує уявлення про необхідність збалансованого зосередження як на міжнародних відносинах, так і на вирішенні внутрішніх проблем, адже для громадян конкретної країни вирішення глобальних проблем їхніми урядами відчувається набагато менше, ніж підвищення внутрішнього добробуту, рівня безпеки та економічного та соціального захисту для громадян всередині країни.

Іманентна конфліктологічна парадигма, закладена в сучасних політико-правових процесах щодо співвідношення та конкуренції глобального та локального, державного і громадянського або наднаціонального, людини та держави тощо сприяє необхідності адаптивного розуміння та імплементації образу державної безпеки в сучасні процеси державотворення. Завдання збереження державного суверенітету, ідентичності та самобутності – важливі компоненти комплексу завдань, який і становить зміст та спрямованість політики державної безпеки і становлять зміст безпекового дизайну щодо творення нового сучасного образу державної безпеки.

Сучасний образ державної безпеки має також скласти відповідь і на тенденції до сепаратизму через федералізацію, або федералізацію як напрям сегментації державного суверенітету або десуверенізацію. Нові виклики не передбачені в класичних теоріях права та безпеки, через це

постає потреба у формуванні таких механізмів та безпекових інститутів, які матимуть прагматичний адаптивний механізм.

Адже одна річ: використання репресивного апарату і державного примусу всередині країни з метою „збереження держави“ [25] (по суті: самозбереження влади себе самої), а зовсім інша – володіння стратегічним потенціалом для своєчасного попередження воєнних конфліктів, своєчасній ідентифікації маркерів початку операцій впливу, мінімізації впливу лобістських структур зсередини держави, які здійснюють діяльність не в інтересах країни свого функціонування.

Важливою є участь і різних заходах, що проводяться різноманітними міжнародними організаціями, які претендують на наднаціональність і залучені до формування так званого „нового світового порядку“.

У даному аспекті можемо погодитись із українським вченим В. Ліпканом, який влучно відзначає: „ У геостратегії мають бути чітко сформульовані найбільш бажані стратегічні цілі і завдання, що стоять перед українською нацією, які мають спиратись на засади національної ідентичності, систему стратегічних національних цінностей та інтересів із урахуванням комплексного впливу внутрішніх і зовнішніх чинників різної природи, походження й інтенсивності, а також стратегічні ресурси і стратегічний потенціал країни“ [26, с. 102]. Відтак, *стратегічний потенціал* є одним із об'єктів управління у сфері державної безпеки і відповідною складовою правовідносин, компонентом сучасного образу державної безпеки.

Як бачимо, завдання політики державної безпеки має досить складний і комплексний характер. Тому такі принципи як державоцентризм, адаптивність гнучкість, активність та випереджувальний характер – визначатимуть не лише успішність від реалізації такої політики, а й формуватимуть умови для утвердження державності і збереження державного суверенітету в епоху глобалізації.

Завданням політики державної безпеки є мінімізація цілеспрямованих процесів ерозії державності, які відбуваються як ззовні, через механізми, описані нами

вище, так і зсередини в тому числі через утворення так званих „ситуаційних центрів“, локальних центрів прийняття рішень на рівні місцевих органів влади.

Ніяк не применшуючи ролі децентралізації відмітимо, що в сучасних умовах такі процеси можливі за умов початково сильної центральної влади [27]. Тобто алгоритм децентралізації дуже простий:

- спочатку формуємо сильну державу і відповідну безпекову політику;
- потім за потреби з метою підвищення ефективності публічного управління відбувається децентралізація повноважень та відповідальності, в тому числі децентралізація безпекової політики, утім без втрати системних зв'язків та цілісності даних процесів.

За іншого випадку, коли в Україні пропонується здійснювати децентралізацію, то вона відбувається за початкових умов відсутності в Україні централізованої держави, ефективного державного апарату та чітко вираженої, стратегічної передусім, державної безпекової політики.

Тож не можна говорити апіорі про децентралізацію в тій країні, в якій не було централізації. Це суттєвий момент.

Адже саме під прикриттям „децентралізації“ і неконтрольованості місцевих органів можуть за певних обставин відбуватися процеси сепаратизму, формується підґрунтя для колабораціонізму, фрагментації української державності [28; 29], розмиття безпекового образу держави та ідентичності [30; 31] і таким чином ставляться під загрозу засадничі положення державотворення і функціонування Української державності цілком.

Загрози від децентралізації для Української державності полягають в успішному **функціонуванні таких контрдержавницьких сил:**

- *лобістські структури*, що діють всупереч державним інтересам;
- неконтрольований розвиток *транснаціональних корпорацій* (*Black Rock, The Vanguard Group, State Street, Google, Amazon, Apple, Meta, Space X*), отримання ними доступу до реалізації окремих функцій держави в частині надання життєво важливих функцій і реалізації життєво важливих послуг;

- міжнародна підтримка недержавних організацій, інституцій громадянського суспільства, фондів, громадських організацій тощо, які можуть за певних умов діяти у різних сферах життєдіяльності всупереч державним інтересам;

- збільшення кількості держав, які претендуватимуть на рівноправ'я та рівний розподіл стратегічних ресурсів із вже існуючими та сталими державними утвореннями, мінімізуючи справедливості;

- керовані процеси нелегальної міграції, котрі призводять до розмиття національної ідентичності як передумови до зникнення ідентичності держави, демографічної капітуляції західного світу [32, с. 241].

Окремо слід говорити і про ті процеси, які генеруються в рамках діяльності даних суб'єктів. Зокрема, йдеться про неконтрольоване розповсюдження криптовалюти, технологій блок-чейн і штучних генераторів інтелектуальної продукції (генеративний штучний інтелект), різні з формами маніфестації спроби щодо ліквідації фіатних грошей і діджиталізації міст, перетворюючи їх на „15 хвилинні міста“, під приводом реалізації концепції Smart City [33].

Глобальні комунікаційні мережі створили умови для розширення кола спілкування і комунікації, утім вони за своїм стратегічним потенціалом не здатні наблизитися до рівня держави і замінити її. І головним критерієм такої нездатності виступають апріорна неможливість забезпечення даними інституціями безпеки людини, гарантування реалізації її інтересів. Тож у додатковий спосіб формулюємо аргумент: *забезпечення безпеки індивідів уможливується через функціонування ефективних механізмів забезпечення державної безпеки.*

Висновки. Зміни в безпековому середовищі є наслідком парадигмальних змін політичних і правових систем. Вони є свідченням необхідності глибшого розуміння сутності „образу сучасної держави“ і відповідно формування нової категорії: **„образ сучасної державної безпеки“**, адже останній образ має забезпечити утвердження першого, відповідати внутрішнім і зовнішнім критеріям ефективності стратегічної державної політики в трансформаційну еру.

Образ сучасної державної безпеки має корелювати із образом сучасної держави, відображати зміст сучасних трансформаційних процесів, які відбувається як у внутрішньому, так і зовнішньому середовищах. Образ сучасної держави формує чимало нових образів і образ сучасної державної безпеки є одним із них.

Формування високотехнологічних держав зумовлює нав'язування образів сучасних держав крізь призму їхнього доступу до високих технологій, однак технологічний розвиток не завжди є внутрішньою потребою розвитку того чи іншого соціуму, він не завжди відповідає внутрішній енергетиці, гуманітарній аурі і пасіонарності соціальної системи. Відтак образи сучасної держави і сучасної державної безпеки мають передусім відповідати державним інтересам, внутрішнім інтересам та запитам суб'єктів правовідносин, а не лише підлаштовуватися під зовнішні чинники, апріорі визнаючи неможливість України потрапити до розвинених високотехнологічних країн. Нав'язування нашій державі образу сировинної держави не відповідає державним інтересам і є відлунням невірного тлумачення і нерозуміння змісту сучасного образу державної безпеки.

Образ сучасної державної безпеки має уможливити зберігати власну ідентичність, самобутність, унікальність та оригінальність. Зважаючи на можливість трансформації окремих характеристик держави, формувати засади для стійкості держави як цілісного організму.

Образ сучасної державної безпеки формує умови для подолання вад демократичних режимів, коли до влади приходять не за ознакою професіоналізму, компетентності та фаховості, а продовження війни жорстко детермінується згодою суспільства. Одним із критеріїв, окрім вище згаданих, має виступати державницьке мислення, що повертає нас до чину меритократичної будови повоєнної Української держави, управління державою на засадах професіоналізму, компетентності, відданості справі служіння державі і володіння державницьким стратегічним мисленням.

Таким чином, образ сучасної державної безпеки характеризуються інтегральним

характером, оскільки містить як елементи традиційних і консервативних форм, так і інтегрує нові форми та методи, парадигми та концепції з їхніми ієрархізованими зв'язками, що віддзеркалюють перманентну змінюваність оточуючого середовища. ЩО має також знаходити своє відображення і у відповідному механізмі правового регулювання.

Список використаних джерел:

1. Сідак В., Остащенко Т., Вронська Т. Полковник Петро Болбочан: трагедія українського державника. Вид. 2-ге, доп. Київ : Темпора, 2009. 426 с.
2. Сідак В. С. Спеціальні служби України від найдавніших часів і до сьогодні: У 5-ти томах. Т. 2 Українські спецслужби доби національно-визвольних змагань 1917-1921 р.р. Київ : Прометей, 2017. 472 с.
3. Сідак В. С. Національні спецслужби в період Української революції 1917–1921 рр. Київ, 1998.
4. Гордієнко С. Г. Сутність та зміст поняття «державна безпека». *Стратегічна панорама*. 2003. № 2. С. 114-120.
5. Пилипчук В. Г. Еволюція наукових поглядів стосовно поняття «державна безпека». *Стратегічна панорама*. 2006. № 2. С. 17-20.
6. Картавцев В. С., Гордієнко С. Г. До питання про концептуальні засади діяльності Служби безпеки України. *Науковий вісник Академії СБ України*. 1997. № 5. С. 3-10.
7. Жарій О. К. Генезис законодавчого терміна „державна безпека”. *Проблеми законності* : акад. зб. наук. пр. Харків, 2011. Вип. 116. С. 17–25.
8. Янчук А. О. Особливості вдосконалення нормативно-правового забезпечення державної безпеки України в сучасних умовах. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Сер. юридична*. 2016. Вип. 1. С. 342–355.
9. Юрій І. А. Державна безпека України в контексті прийняття нової Воєнної Доктрини. *Право і суспільство*. 2016. № 4. С. 16–21.
10. Оборотов Ю. М. Поняття „образ держави” та його різновиди в умовах глобалізації. *Актуальні проблеми держави і права*. 2003. Вип. 21. С. 7–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2003_21_2.
11. Оборотов Ю. М. Місцерозвиток в основі апологізації українського права. *Право України*. 2011. № 8. С. 142–150.
12. 1983: Рейґан називає СРСР „імперією зла” і засуджує американських „противників”. URL: <https://www.istpravda.com.ua/videos/2010/11/4/2315/>.
13. Morawiecki: Rosja jest dzisiaj imperium zła i imperium kłamstwa (пол.). www.gazetaprawna.pl (19 вересня 2022 р.).
14. Гантінгтон С. Єдина наддержава. URL : <https://www.ji.lviv.ua/n16texts/hanting1.htm>.
15. Городніченко Ю., Сологуб І. Нова вісь зла: щоб вижити, маємо негайно „подивитися вгору”. URL : <https://voxukraine.org/nova-vis-zla-shhob-vyzhyty-mayemo-negajno-podyvytysya-vgoru> (16 жовтня 2023 року).
16. Кремень Т. В. Нова роль держави як головного носія суверенітету в умовах глобалізації. *Держава і право*: Зб. наук. праць / Ін-т держави і права ім. Корецького НАН України. Київ, 2002. Вип. 21. Юридичні і політичні науки. С. 670-671.
17. Ліпкан В. Україні потрібна легалізація приватних військових корпорацій. *Цензор. НЕТ. Блоги*. 2020. 30 липня. URL: https://censor.net/ua/blogs/3211124/ukran_potrbna_legalzatsya_privatnih_vyiskovih_korporatsyi.
18. Рудницький Д. М. Роль місцевих органів влади у забезпеченні державної безпеки. *Проблеми реалізації прав, свобод і законних інтересів суб'єктів права в Україні* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (9 листопада 2023 р., м. Київ, КНУТД) / відп. ред. А.Ю. Олійник, Ю. В. Оніщик. Київ : КНУТД, 2023. С. 444-448.
19. Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність / авт. кол.: О. Рафальський (керівник), Я. Калакура (науковий редактор), О. Калакура, М. Юрій. Київ : ІПіЕнд ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 512 с.
20. Сивак Т. В. Стратегічні комунікації у системі публічного управління України : *монографія*. Київ: НАДУ, 2019. 338 с.
21. Воротнюк М., Сушко О. Людська безпека як імператив сучасної епохи: переніс фокусу з держави на людину. URL : www.fes.kiev.ua.
22. Серьогіна С. Г. Форма правління і політичний режим: взаємозв'язок і взаємодія. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2005. № 9. С. 3–13.
23. Андреев Д. В. Взаємодія влади та громадськості: механізми соціально-правової комунікації : *монографія*. Київ : Бізнес поліграф, 2013. 336 с.

24. Хитра А. Я. Державно-правові погляди Павла Скоропадського : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Львів, 2003. 19 с.
25. Чайкіна О. В. *Особливості застосування заходів адміністративного примусу у сфері державної безпеки*. Дис. к. ю. н.: спец. 12.00.07 „Теорія управління”, 2011.
26. Ліпкан В. А. Політичні засади геостратегії сучасної Української Держави. *монографія*. Одеса : Видавничий дім „Гельветика”, 2024. 830 с.
27. Рудницький Д. М., Савков А. П. Розвиток місцевих органів влади у сфері національної безпеки і оборони: управлінський аспект. *Теоретико-прикладні аспекти розвитку цифрової держави в Україні* : матеріали I всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 09 листоп. 2023 р.). Київ : Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій, 2023. С. 178-182.
28. Державність // *Юридична енциклопедія* : [у 6 т.] / ред. кол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998. Т. 2 : Д – Й. 744 с.
29. Салтовський О. І. Концепції української державності в історії вітчизняної політичної думки (від витоків до початку ХХ сторіччя). Київ : ПАРАПАН, 2002. 396 с.
30. Рудницький Д. М. Унітарний мілітаризм як засада муніципальної реформи. *Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості: Тези доповідей Сьомої щорічної всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Київ, 25 серпня 2023 р.). Київ : АПСВТ, 2023. С. 64-67.
31. Рудницький Д. М. Трансформація національної ідентичності: управлінський аспект. *Сектор безпеки України: актуальні питання науки та практики: збірник наукових статей, тез доповідей та повідомлень за матеріалами XI Міжнародної науково-практичної конференції* (27-28 квітня 2023 року, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків). Частина 1. Серія «Сектор безпеки України». Вип. 43. Редкол.: А.П. Гетьман, В.М. Гаращук, Т.О. Коломоєць, Ю.В. Мех, В.Я. Настюк, Р.В. Шаповал та ін. Харків: Друкарня Мадрид, 2023. С. 222-228.
32. Україна: ідентичність у добу глобалізації (начерки метадисциплінарного дослідження) / В. Кремень, В. Ткаченко. 2-ге вид., допов. Київ : Т-во «Знання» України, 2013. 471 с.
33. Діордіца, І.В., Журавель, Я.В. Інноваційність концепту «Smart City» та юридичні механізми забезпечення його кібербезпеки в умовах реформування територіальних громад в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 1. С. 99-105. DOI <https://doi.org/10.32782/39221437>.

Zinoruk M. M., Rudnytskyi D. M. Legal content of the concept “image of state security”

This article presents the first systematic analysis of the legal category: “image of state security.” It argues for the significance of this concept in the creation of a new paradigm for state security policy. The development of this concept builds on the theoretical and legal legacy of Yurii Oborotov and his theory of the “image of the modern state.”

The theoretical and legal concept of the contemporary image of state security is introduced for the first time.

The article outlines different types of state images associated with various interpretations of state security. It notes that most legal and administrative studies on state security rely on outdated and archaic perceptions of the state. Additional arguments are presented in favor of integrating a new theory of state security, which should become the primary object of study, into the frameworks of law, state governance, and security studies (on Ukrainian: bezpekoznavstvo).

The article defines the directions, tasks, and functions that can be implemented in establishing the new image of state security. A distinctive feature of this new image is the inclusion of local authorities, non-governmental organizations, and private security enterprises within the state security system. Arguments are provided to support the avoidance of antagonism between state-centered and human-centered approaches. The new concept of the state security image demonstrates the potential for the organic and symbiotic coexistence of the state and the individual, highlighting the individual's role in state-building processes. The article proposes improvements to the Strategy for Ensuring State Security through the affirmation of a new image of state security.

It also presents a hierarchy of counter-state forces and identifies key criteria for forming a post-war meritocratic Ukrainian state. Principles of the modern image of state security are outlined: state-centrism, adaptability, flexibility, proactivity, and a forward-looking approach. These principles not only determine the success of such policies but also establish the conditions for consolidating statehood and preserving sovereignty in the era of globalization.

Additionally, the article emphasizes the role of law as an essential regulator of social relations in the field of state security.

Key words: *image of state security, state security, statehood, state-building, national identity, strategy for ensuring state security, local authorities, state security policy, legal regulation, public administration.*